

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

საპარლამენტო კრებულის სარეზერვო ორენი

ფულის მართვა და პირადი ბიუჯეტი

ბიუჯეტის შედგენა და მართვა კარგი გზაა საკუთარი ფინანსების გასაკონტროლებლად, ფინანსური მიზნების მისაღწევად და მოულოდნელი სირთულეების თავიდან ასარიდებლად.

ბიუჯეტი - არის დროის გარკვეულ მონაკვეთში მისაღები შემოსავლების, გასაწვეი ხარჯებისა და დანაზოგების გადანაწილების გეგმა. ბიუჯეტის შედგენისა და მართვის პროცესს ბიუჯეტირება ჰქვია. ბიუჯეტს ადგენენ როგორც კომპანიები და სახელმწიფო ორგანიზაციები, ისე ფიზიკური პირები და ოჯახები. ექსპერტთა მოსაზრებით, რაც უფრო ადრეული ასაკიდან იწყება პირადი ბიუჯეტის შედგენა და კონტროლი, ფინანსური გეგმების შედგენა უფრო ადვილად იქცევა ჩვევად. ბიუჯეტის შედგენა, საჭიროებიდან გამომდინარე, შესაძლებელია ნებისმიერ პერიოდზე - მაგ. 1 კვირაზე, 1 თვეზე, 1 წელზე და ა.შ. პირადი და ოჯახის ბიუჯეტი, როგორც წესი, 1-თვიანი პერიოდისთვის დგება, რადგან შემოსავლებისა და ხარჯების უმრავლესობას, როგორც წესი ყოველთვიური ხასიათი აქვს.

ბევრი ადამიანი ფიქრობს, რომ ბიუჯეტის შესადგენად აუცილებელია რთული კომპიუტერული პროგრამების გამოყენება ან ფინანსების ცოდნა, ან რომ ბიუჯეტის შედგენა მხოლოდ იმ ადამიანებისთვის არის საჭირო,

ვისაც მაღალი შემოსავალი ან ისეთი ძვირადღირებული ფინანსური მიზანი აქვს, როგორცაა, მაგალითად, სახლის შეძენა.

რეალურად, ბიუჯეტის შედგენა საკმაოდ მარტივია და ამისთვის სულაც არ არის აუცილებელი სპეციალური პროგრამის გამოყენება (თუმცა, ამ ტიპის ბევრი უფასო პროგრამა/ აპლიკაცია არსებობს და მათი გამოყენება ძალიან ამარტივებს საქმეს), ბიუჯეტის შედგენა ჩვეულებრივ ფურცელზეც შესაძლებელია, თუკი მიჰყვებით რამდენიმე ძირითად პრინციპს, რომლებზეც ქვემოთ ვისაუბრებთ, და გამოიყენებთ მარტივ არითმეტიკას.

ამასთან, ბიუჯეტის შედგენა ყველა ადამიანისთვის მნიშვნელოვანია, მიუხედავად შემოსავლის ოდენობისა და ფინანსური მიზნებისა, რამდენადაც ბიუჯეტი გვეხმარება იმის გაანალიზებაში, თუ როგორ ვანაწილებთ შემოსავალს, რამდენს ვზოგავთ, როგორ შეგვიძლია შევამციროთ არააუცილებელი ხარჯები და მივიღოთ უკეთესი ფინანსური გადაწყვეტილებები. მათ შორის, შევამციროთ არასაჭირო ხარჯები. გარდა ამისა, გონივრულად შედგენილი ბიუჯეტი საშუალებას მოგვცემს დავზოგოთ მეტი როგორც კონკრეტული მიზნისთვის, ისე გაუთვალისწინებელი მოვლენებისთვის და ვცვალოთ ჩვენი ფინანსური და ხარჯვითი ქცევები იმისთვის, რომ უკეთ გავუმკლავდეთ ნებისმიერ

ფინანსურ მდგომარეობას.

როგორ შევადგინოთ პირადი ბიუჯეტი?

პირადი ბიუჯეტის შესადგენად პირველი ნაბიჯი შერჩეული პერიოდისთვის (მაგალითად, 1 თვისთვის) მთლიანი **საპროგნოზო შემოსავლის** დათვლაა. აიღეთ ფურცელი (ან გახსენით Excel ან შესაბამისი აპლიკაცია) და ჩამოწერეთ თქვენი შემოსავლის საპროგნოზო წყაროები და შესაბამისი თანხები. აქ უნდა გაითვალისწინოთ იმავე პერიოდისთვის მისაღები ყველა სახის შემოსავალი, იქნება ეს მუდმივი თუ სემონური სამუშაოდან მისაღები ხელფასი, რაიმეს გაყიდვით ან გაქირავებით მისაღები შემოსავალი, მოსალოდნელი ფულადი გზავნილი, თუ საჩუქრად მისაღები ფული, სტიპენდია და ჯიბის ფულიც კი.

შემოსავალი შეიძლება იყოს **ფიქსირებული** ან **ცვალებადი**. სამსახურიდან მიღებული ხელფასი და იჯარიდან მიღებული შემოსავალი ფიქსირებული შემოსავლის მაგალითებია; ფულადი გზავნილები (მაგ. საზღვარგარეთ მცხოვრები ნათესავისგან გარკვეული პერიოდულობით გადმორიცხული თანხები), მოგებული ან ნაჩუქარი ფული კი - ცვალებადის. გაითვალისწინეთ, რომ ცვალებად და არარეგულარულ შემოსავალზე დაყრდნობით მნიშვნელოვანი ფინანსური გადაწყვეტილებების

მიღება (მაგ. სესხის აღება) რისკებს შეიცავს და არ არის მიზანშეწონილი.

დაბოლოს, ალსანიშნავია, რომ დასაქმებული ადამიანები შემოსავლის 20%-ს საშემოსავლო გადასახადის სახით იხდიან - ანუ, ხელზე საკუთარი ხელფასის 80%-ს იღებენ და ნებისმიერი ფინანსური გადაწყვეტილებაც სწორად ხელზე ასაღები ხელფასის საფუძველზე უნდა მიიღონ.

მას შემდეგ, რაც ჩამოწერთ შემოსავლის ყველა წყაროს, დაატამეთ ისინი. ეს თქვენი მთლიანი შემოსავალია.

შემოსავლების ანალიზის შემდეგ, ჩამოწერეთ ყოველთვიური **საპროგნოზო ხარჯები**. ადამიანებს ყოველთვიურად მთელი რიგი ხარჯები აქვთ: იხდიან კომუნალურ (ელექტროენერჯის, წყლის, ბუნებრივი აირის, ინტერნეტის, ტელევიზიის და ა.შ.) გადასახადებს, სურსათის, საწვავის (თუ გყავთ ავტომობილი) და ტრანსპორტის ხარჯებს. გარდა ამისა, გასათვალისწინებელია განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, საყოფაცხოვრებო და გართობა-დასვენებასთან დაკავშირებული ხარჯები, რომლებიც განსხვავდება ოჯახების სიდიდისა და საჭიროებების მიხედვით. მეტი სიმარტივისთვის, ხარჯები შეგიძლიათ 2 ნაწილად დაყოთ:

■ **ფიქსირებული ხარჯები** - ეს არის ხარჯები, რომლებიც

პერიოდულად, მაგალითად, თვიდან თვემდე თითქმის უცვლელია: ზოგიერთი კომუნალური გადასახადი - მაგ. ინტერნეტის ან ტელევიზიის ფიქსირებული გადასახადი, ბინის ქირა (თუ სახლს ქირაობთ), სწავლის გადასახადი, სესხის (თუ სესხი გაქვთ) და დაზღვევის (თუ დაზღვევით სარგებლობთ) შენატანი, ა.შ.

■ **ცვალებადი ხარჯები** - ეს არის ხარჯები, რომლებიც პერიოდულად, მაგალითად, თვიდან თვემდე იცვლება, მაგ. ბუნებრივი აირის და ელექტროენერჯიის გადასახადი, რომელიც დამოკიდებულია სეზონსა და მოხმარების ინტენსივობაზე, ასევე სხვა ხარჯები, რომლებიც იცვლება თქვენი გემოვნების, ინტერესებისა და ცხოვრების სტილის მიხედვით - მაგ. ახალი ნივთის ან ტანსაცმლის შექენასთან, გართობასთან, მოგზაურობასთან, სპორტთან და დღესასწაულებთან დაკავშირებული ხარჯები. აღსანიშნავია, რომ სურსათის ხარჯიც ცვალებადი ხარჯია. ცხადია, მომავალ თვეში გასაწევი ცვალებადი ხარჯების წინასწარ გათვლა რთულია; ამიტომ, გირჩევთ საორიენტაციოდ აიღეთ ასეთი ხარჯების საშუალო მარჯვენებელი - სხვა სიტყვებით, დაფიქრდით, თუ რა ნივთებს/ მომსახურებებს ყიდულობთ გარკვეული პერიოდულობით, დაადგინეთ მათი საშუალო ჯამური ფასი და შემდეგი თვის განმავლობაში აკონტროლეთ ცვალებადი ხარჯებისთვის გამოყოფილი თანხების

ოღენობა.

მას შემდეგ, რაც ჩამოწერთ საკუთარ ხარჯებს, დაატამეთ ისინი და მიიღებთ მთლიან ხარჯს.

შემოსავლებისა და ხარჯების დაჭამების შემდეგ, განსაზღვრეთ, თუ რა თანხის დაზოგვას გეგმავთ შემდეგი თვის განმავლობაში - ეს თქვენი **საპროგნოზო დანაზოგია**. მიუხედავად შემოსავლის ოღენობისა, ყოველთვის უნდა ეცადოთ მისი ნაწილი გადადოთ, რათა დაზოგვა ჩვევად იქცეს, შექმნათ დანაზოგი სხვადასხვა მიზნებისთვის - სწავლისთვის, ავტომობილისთვის, გაუთვალისწინებელი შემთხვევებისთვის და სხვა - და ამ გზით მიაღწიოთ ფინანსურ სტაბილურობას. ექსპერტები გვირჩევენ, შემოსავლის მიღების შემდეგ პირველ რიგში გავაკეთოთ დანაზოგი, ანუ „გადავუხადოთ საკუთარ თავს“ („Pay yourself first“), და მხოლოდ ამის შემდეგ დავიწყოთ ხარჯვა. ეს დაგვეხმარება წინასწარ დავფიქრდეთ დანაზოგების გაკეთებაზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში, შეიძლება მთლიანი შემოსავალი დავხარჯოთ და მხოლოდ ამის შემდეგ გავვახსენდეს, რომ ამ თვეში დანაზოგი არ გავვიკეთებია.

ახლა კი, მთლიან შემოსავალს გამოაკელით მთლიანი ხარჯი და დანაზოგი - მიიღებთ ნაშთს, ანუ ბალანსს.

■ თუ ნაშთი 0-ს უდრის, ეს ნიშნავს, რომ თქვენ გონივრულად ანაწილებთ საკუთარ

შემოსავალს და დანაზოგსაც აკეთებთ, რაც დაგეხმარებათ თქვენი მიზნების მიღწევაში.

■ თუ ნაშთი 0-ზე მეტია, ეს ნიშნავს, რომ თქვენი ბიუჯეტი „პროფიციტულია“ და თვის ბოლოს „თავისუფალი“ თანხა გრჩებათ, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ მოულოდნელი ხარჯების დასაფარად, ქველმოქმედებისთვის, ან დანაზოგის გასაზრდელად.

■ თუ ნაშთი 0-ზე ნაკლები, ანუ თქვენი ხარჯები და დანაზოგი შემოსავალს აჭარბებს, ეს ნიშნავს, რომ ბიუჯეტი „დეფიციტურია“ და ფინანსური სირთულეები გარდაუვალია. ასეთ დროს, თქვენ მოგიწევთ გადახედოთ საკუთარ ბიუჯეტს, შეეცადოთ შეამციროთ არააუცილებელი ხარჯები და შესაბამისად ცვალოთ თქვენი ქცევები. მაგ: ყოველდღე სადილის კაფეში ყიდვის ნაცვლად სახლიდან წაიღოთ წასახემსებელი; საკანცელარიო ნივთებს, ტექნიკასა და ტანისამოსს გაუფრთხილდეთ, რომ ხშირად არ დაგჭირდეთ მათი ჩანაცვლება, და ა.შ.

მას შემდეგ, რაც შეადგენთ თვის საპროგნოზო ბიუჯეტს, მნიშვნელოვანია, რომ აკონტროლოთ, თუ რამდენად მიჰყვებით მას პრაქტიკაში. ამ მიზნით, **რეალური შემოსავლები, ანუ ფაქტობრივი** ხარჯები და დანაზოგები შეგიძლიათ შემდეგ გვერდზე მოცემულ პირადი ბიუჯეტის ფორმის შესაბამის სვეტში - „ფაქტობრივი ბიუჯეტი“ -

ჩამოწეროთ.

თვის განმავლობაში პერიოდულად შეადარეთ ერთმანეთს საპროგნოზო და ფაქტობრივი ბიუჯეტები. მათ შორის არსებული სხვაობა ჩაწერეთ პირადი ბიუჯეტის ფორმის შესაბამის სვეტში. საპროგნოზო და ფაქტობრივ ბიუჯეტებს შორის მცირე განსხვავებების ქონა ბუნებრივი და, ხშირ შემთხვევაში, გარდაუვალიც კია. მაგრამ თუ მათ შორის მნიშვნელოვან განსხვავებებს აღმოაჩინოთ, დაფიქრდით, რა შეიძლება იყოს ამის მიზეზი?

მაგალითად, თუ ფაქტობრივი ხარჯები მნიშვნელოვნად აჭარბებს საპროგნოზოს, ეს იმიტომ მოხდა, რომ წინასწარ სრულად ვერ გათვალეთ ის ხარჯები, რომელთა განწევაც თვის განმავლობაში მოგიწევდათ, თუ იმიტომ, რომ ზედმეტად ბევრი არააუცილებელი ხარჯი გაქვთ? ან თუ ამ თვეში ვერ მოახერხეთ წინასწარ განსაზღვრული თანხის დაზოგვა, ამის მიზეზი საპროგნოზო დანაზოგში გადაჭარბებული თანხის ჩაწერა ან შემოსავლის არასწორად გადანაწილება ხომ არ იყო?

საპროგნოზო და ფაქტობრივი ბიუჯეტების შედარების გზით, უკეთ დაინახავთ, თუ როგორ მართავთ ფულს და არის თუ არა რაიმე შესაცვლელი თქვენს ფინანსურ ქცევებში.

როგორც აღვნიშნეთ, ბიუჯეტის შედგენა როგორც ჩვეულებრივ ფურცელზე, ისე Excel-ის ან

რომელიმე უფასო პროგრამის ან აპლიკაციის დახმარებითაც შეგიძლიათ. იხილეთ პირადი ბიუჯეტის სტანდარტული ფორმა მომდევნო გვერდზე.

რჩევები პირადი ბიუჯეტის შესადგენად

ბიუჯეტის შედგენისას უნდა გავითვალისწინოთ შემდეგი რჩევები:

1. ბიუჯეტში უნდა გაითვალისწინოთ ყველა შემოსავალი და ყველა ხარჯი;
2. ბიუჯეტი უნდა იყოს მაქსიმალურად რეალური და მიღწევადი;
3. მიუხედავად შემოსავლის ოდენობისა, ყველა შემთხვევაში უნდა შეეცადოთ რეგულარულად დაზოგოთ თუნდაც მცირე თანხა.

არ არსებობს საყოველთაოდ აღიარებული „ოქროს წესი“, რომელიც მიგვითითებდა, თუ შემოსავლის კონკრეტულად რა წილი უნდა მიემართოს ბიუჯეტის ამა თუ იმ მუხლის დასაფარად. უფრო მეტიც, იმის მიხედვით, თუ რა არის უახლოეს მომავალში თქვენი ფინანსური მიზანი და პრიორიტეტი (მაგ. სწავლის მაგისტრატურაში გასაგრძელებლად თანხის დაზოგვა, ან საცხოვრებლად ცალკე გადასასვლელად ფულის შეგროვება), აუცილებლად შეიცვლება შემოსავლის წილი, რომელიც ხარჯებსა და დანაზოგებზე გადანაწილდება. თუმცა, არსებობს რამდენიმე ზოგადი პრინციპი, რომლითაც

შეგიძლიათ ბიუჯეტის შედგენისას და ანალიზისას იხელმძღვანელოთ:

■ უმჯობესია შემოსავლის 10-20% დაზოგოთ, რამდენადაც სწორედ დანაზოგი დაგეხმარებთ გაუთვალისწინებელი ხარჯების დაფარვაში, ფინანსური მიზნების (როგორცაა, მაგ. ახალი კომპიუტერის შეძენა) და ფინანსური სტაბილურობის მიღწევაში. თუ დანაზოგს ბანკში, დეპოზიტზე შეინახავთ, მაშინ მასზე საპროცენტო სარგებელიც დაგერიცხებათ და დროთა განმავლობაში მოგებას ნახავთ. აღსანიშნავია, რომ ექსპერტების რჩევით, შემოსავლის მქონე ადამიანებმა ისეთი გაუთვალისწინებელი უსიამოვნო შემთხვევებისთვის, როგორცაა სამსახურის დაკარგვა, დანაზოგის სახით 3-6 თვის ხელფასის შესაბამისი მოცულობის თანხა უნდა გადადონ. დაზოგვასთან ერთად გასათვალისწინებელია ინვესტიციებიც. ინვესტირება მოგების ან სხვა სამომავლო სარგებლის მიღების მიზნით თანხის დაბანდებას ნიშნავს. ინვესტიციად შეგვიძლია მივიჩნიოთ როგორც რომელიმე კონკრეტული კომპანიის განვითარებაში, ასევე საკუთარ განათლებაში დაბანდებათ თანხა, რამდენადაც ის სამომავლოდ ჩვენსავე კარიერულ ზრდაში დაგვეხმარება.

■ შემოსავლის 40-50%-მდე შესაძლებელია მიემართოს აუცილებელი ხარჯების დასაფარად, როგორცაა,

პირადი ბიუჯეტი

	საპროგნოზო ბიუჯეტი	ფაქტობრივი ბიუჯეტი	სხვაობა
შემოსავალი			
სამსახური / ხელფასი			
საჩუქარი			
სტიპენდია			
სხვა...			
მთლიანი შემოსავალი:			
ხარჯი			
აუცილებელი ხარჯები			
საკვები			
ტრანსპორტი			
განათლება			
სხვა...			
არააუცილებელი ხარჯები			
მოგზაურობა			
კინო/თეატრი			
საჩუქარი სხვისთვის			
სხვა...			
მთლიანი ხარჯი:			
დანაზოგი:			
ბალანსი (შემოსავალი-ხარჯი-დანაზოგი):			

გაითვალისწინეთ, რომ ბიუჯეტის ფორმატი მოქნილია, და ის თავისუფლად შეგიძლიათ მოარგოთ თქვენ ფინანსურ მდგომარეობასა და მიზნებს (მაგ. დაამატოთ ან მოაკლოთ შემოსავლისა და ხარჯების მუხლები).

ბინის ქირა, კომუნალური გადასახადები, საკვები, ჯანმრთელობის ხარჯები და ა.შ. გაითვალისწინეთ, რომ შემოსავლის ზრდასთან ერთად, აუცილებელი ხარჯების წილი შეიძლება შემცირდეს.

■ შემოსავლის 30-40% კი შესაძლებელია იყოს თავისუფლად განსაკარგი თანხა, რომელიც შეგიძლიათ საკუთარი სურვილების დასაკმაყოფილებლად დახარჯოთ (მაგ. იმოგზაუროთ, შეიძინოთ ახალი ვიდეო თამაში), თანაც ისე, რომ არც სინდისის ქენტანამ შეგაწუხოთ და არც ფიქრებმა იმაზე, რომ უფრო ეფექტურად შეგეძლოთ თანხის გამოყენება. ექსპერტების რჩევით, **არაუცილებელი** ხარჯების გაწევა ღირს მას შემდეგ, რაც დაფარავთ აუცილებელ ხარჯებს და თუნდაც მცირე დანაზოგს გააკეთებთ. თუ ამის სურვილი და შესაძლებლობა გაქვთ, თავისუფლად განსაკარგი თანხის გარკვეული ნაწილი დანაზოგსაც შეგიძლიათ დაამატოთ.

რომ შევაკამოთ, პირადი ბიუჯეტი გეხმარებათ აკონტროლოთ თუ რაში ხარჯავთ ფულს, დაისახოთ მიზნები და დაზოგოთ თანხა მათ მისაღწევად, და თავიდან აირიდოთ ფინანსური სირთულეები. საწყის ეტაპზე, ბიუჯეტის შედგენა და კონტროლი შეიძლება რთულად მოგეჩვენოთ, მაგრამ ის ნელ-ნელა ჩვევად იქცევა და ძალიან მალე დაინახავთ მის სარგებლიანობასაც. ოჯახის ბიუჯეტის შედგენა,

პირადი ბიუჯეტის შედგენასთან შედარებით რთულია, რადგან ამ შემთხვევაში გასათვალისწინებელია ოჯახის თითოეული წევრის შემოსავლები და ხარჯები, ამიტომ, ოჯახის ბიუჯეტის შედგენაში უმჯობესია ოჯახის ყველა წევრმა მიიღოს მონაწილეობა.

აქვე გაითვალისწინეთ, რომ დროთა განმავლობაში ჩვენი ფინანსური მდგომარეობა შესაძლოა შეიცვალოს - მაგ. გაიზარდოს შემოსავლები (მაგ. თუ სამსახურში დაწინაურდით) ან ხარჯები (მაგ. თუ ცალკე გადახვედით საცხოვრებლად), და პირიქით. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ არამხოლოდ ფინანსურად მზად იყოთ მსგავსი შემთხვევებისთვის, არამედ იყოთ მოქნილნი და გარემოებების შესაბამისად ცვალოთ თქვენი ბიუჯეტიც, რათა მან უკეთ ასახოს არსებული ფინანსური მდგომარეობა. გახსოვდეთ, რომ ბიუჯეტი მხოლოდ იმ შემთხვევაშია გამოსადეგი, თუკი მას ყურადღებით და რეალურად ადგენთ და მიჰყვებით.

რჩევები ფულის გონივრულად მართვისათვის

- არ შეიძინოთ ისეთი ნივთები, რომლებიც ზედმეტად ძვირია ან არ გჭირდებათ და არასოდეს შეეცადოთ სხვებზე შთაბეჭდილების ფულით მოხდენას;
- საყიდლებზე ყოველთვის წინასწარ მომზადებული

ჩამონათვალით წადით და სანამ რაიმეს შეიძენდეთ, ერთმანეთს შეადარეთ სხვადასხვა პროდუქტი და მათი ფასი;

- დაზოგვის ჩვევის გამომუშავება პატარ-პატარა ნაბიჯებით შეიძლება. მაგალითად, ყოველი დღის ბოლოს მორჩენილი ხურდები შეგიძლიათ ყულაბაში ჩაყაროთ, ყულაბას კი ზემოდან თქვენი ფინანსური მიზნის დასახელება - მაგ. ახალი კომპიუტერი - დააწეროთ;

- ისარგებლეთ ფასდაკლებებითა და სპეციალური შემოთავაზებებით, თუმცა წინასწარ ყურადღებით გაეცანით მათ პირობებს;

- რაციონალურად მოიხმარეთ წყალი, გამორთეთ ელექტროენერჯია, როდესაც ოთახს ტოვებთ და გაუფრთხილდით ბუნებრივ რესურსებს, რათა დაზოგოთ თანხა და გაუფრთხილდეთ გარემოს;

- ბიუჯეტის შედგენისას დაფიქრდით, რა შენაძენის გაკეთებას აპირებთ უახლოეს მომავალში (მაგ. ველოსიპედის ყიდვას, სამოგზაუროდ წასვლას), რა თანხა დაგჭირდებათ ამ თანხის შესაგროვებლად და დაიწყეთ დაზოგვა კონკრეტული მიზნისთვის;

- გაითვალისწინეთ, რომ არსებობს მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური მიზნები. მოკლევადიანი მიზნების მიღწევა შესაძლოა ერთ წელზე ნაკლებ დროსთან

და შედარებით ნაკლებ ხარჯთან არის დაკავშირებული, ხოლო გრძელვადიანი მიზნების - ერთ ან რამდენიმე წელთან და შედარებით მაღალ ხარჯთან. გათვალეთ, თუ რა დრო დასჭირდება თქვენი მიზნისთვის საჭირო თანხის დაზოგვას და წინასწარ დაიჭირეთ თადარიგი;

- გააანალიზეთ არასაჭირო ხარჯები, რომლებიც წარსულში გაგიწევიათ (მაგ. თუ შეგიძენიათ საკანცელარიო ნივთები ან ტექნიკა, რომელიც არ გამოგიყენებიათ, ან აღმოგიჩენიათ, რომ თქვენთვის გამოუსადეგარია) და ისწავლეთ საკუთარ შეცდომებზე;

- თუ უკვე გაქვთ ანგარიში ბანკში და მიმდინარე ანგარიშზე გერიცხებათ შემოსავალი ან ჯიბის ფული, მაშინ შეგიძლიათ, რომ გახსნათ დეპოზიტი და გაააქტიუროთ ავტომატური გადარიცხვის მომსახურება, რომლის დახმარებითაც ბანკი თქვენი მიმდინარე ანგარიშიდან თქვენს დეპოზიტზე ყოველთვიურად ავტომატურად გადარიცხავს თანხას. ეს დაგეხმარებათ თანხის დაზოგვაში და დანაზოგზე მეტი სარგებლის მიღებაში.

გისურვებთ წარმატებას კიტადი ფინანსების მათვლაში!

